

Slavkovské noviny

Vydává Národní výbor ve Slavkově u Brna pro slavkovský kraj.

Oběti války

z řad civilního obyvatelstva Slavkova.

Vzpomeňme těchto našich občanů! Těšili se na svobodu tak jako my! Jsou to:

Jan Kočovský, 15letý chlapec, zahynul v neděli 15. dubna odpoledne za železničním mostem u horní vily. Bylo to první bombardování Slavkova. Chtěl se jako druzí podívat na válku zblízka, proto tam spěchal. Jak z peříčka z něho uškubávala bomba: celý jeden bok, prsty, svaly na rukou a ještě rozdrtila nohy.

Antonín Cenek, obchodník, 50letý. Byl raněn 19. dubna před 12. hodinou na Bučovské ulici. Chtěl se skrýt ve dveřích, tam mu vyrvala střepina z bomby kus masa z pravé nohy a přidala hrst jiných ran. Zemřel za 4 hodiny.

František Jakubiček, 86letý výměnkář ze Špitálské ulice. Byl raněn týž den, ale o hodinu později než předešlý. Padla bomba a celá dávka olova míří ke dveřím jeho výměnku. Zůstal ležet na prahu, byl hned mrtev. Ještě krok a mohl být za dveřmi.

U Lukášků v krytě bylo mnoho lidí, tuším přes 100. Byla noc s 25. dubna na 26. duben, půlnoc. Dva lidé si vyšli zakouřit. A také utišit flukot srdce, jež cítilo, že nastupuje slavný 26. duben. A hned do krytu, padají těžké! Ale nedošli. Před jejich očima se těžký granát dotkl země a rozpoutal peklo.

František Bayer, 51letý štábní rotmistr v. v., se jaksi nechtěl poddat. Levá ruka mu skoro plápolala a v životě vězela hezká váha olova. Také koleno se ozývalo. Přesto ještě chodil po pokoji a přemítal. Zemřel po úmorném putování v prostějovské nemocnici 26. dubna v poledne.

Viktor Čermák, jeho 35letý mladý přítel, zemřel, krváčeje snad ze sta ran, hodinu po zranění.

Noc před 26. dubnem byla pro Slavkov velmi zlá. Ozývalo se na tmavém nebi hrčení a začaly padat těžké miny. Jedna by stačila vyhladit ze světa slušný domek. Rudá záplava takřka na všech stranách. Lidé se stávali pokornějšími a načisto pokornými. Vzali peřiny, opustili domov a do krytů. Třebaže byla půlnoc.

Anna Jirková, 52letá vdova po cukrovarském zřizenci, také tu těžkou noc opustila dům. Vyčká někde v dobrém krytí příchod svobody. Ráno ji našli těžce zraněnou na dolním konci náměstí, U brány. Střepina jí rozervala nohu. Zemřela brzy potom ve slavkovské nemocnici.

Jak vypadal Slavkov 26. dubna 1945 ve večerních hodinách.

Antonín Stojar, 50letý obchodník z Husovy třídy. V den osvobození Slavkova byl raněn do nohy. Ale měl ještě jednu ránu z minulé války. Obě hlodaly. Za 6 neděl podlehl. Také proto, že nemyslel na rány, na sebe, na obchod, jen na vlast.

František Slezák, 39letý zřizeneц cukrovaru. Historická chvíle pro Slavkov se blížila. V západní části byli už Rusové, Třetí říše už pouštěla z drápů kořist. Bylo asi půl páté 26. dubna. Chybělo jen 10—15 minut. František Slezák nevydržel, vyběhl z krytu. Poslední německá kulka proletěla od Hrubého dolů Pastýrskou a prostřelila mu plíce. Podlehl 5. května ve slavkovské nemocnici. Trpěl, ale nenaříkal, těšil se ze svobody.

Miroslav Kostečka, 17letý praktikant, Bučovská ulice. První z této řady byl mladý, poslední rovněž. Někde u dráhy byly nevybuchlé náboje, v rukou chlapců však vybuchly. Tajemná síla drtila a rvala chlapecká křehká těla. Stalo se to 3. května, 4. května Mirek podlehl v brněnské nemocnici. Válka se už posunula daleko od stěn našeho města, ale vrátila se ještě pro jednu oběť. Snad zachránil Mirek desítky jiných mladých životů. —

J. H.

Okresní Národní výbor ve Vyškově.

V neděli dne 10. června 1945 sešli se delegáti bývalých zatímních okresních Národních výborů z Bučovic, Slavkova a Vyškova v sále záložny v Rousínově k volbě jednotného okresního Národního výboru pro celý vyškovský okres.

Po 6 letech - opět tradiční krojované špitálské hody 24. června ve Slavkově

Členové okresního Národního výboru jsou:

R. Podaný, M. Málkovice.	B. Sedlák, Rousínov.
C. Urban, Slavkov u B.	J. Šrubač, Ivanovice n. H.
O. Sláma, Boškovice.	V. Celý, Dědice.
J. Straka, Bučovice.	Fr. Slavíček, Vyškov.
Fr. Jaroš, Vyškov.	J. Badal, Vyškov.
B. Pavlíček, Vyškov.	L. Paták, Luleč.
V. Kobliha, V. Šumice.	J. Benda, Slavíkovice.
Fr. Chládek, Rousínov.	Fr. Kostík, Slavkov.
H. Březina, Rousínov.	Fr. Navrátil, Slavkov.
L. Válka, Bučovice.	Fr. Mičík, Nemořice.
Dr. Dvořák, Švábenice.	J. Skřivánek, Vyškov.
Dr. Bílý, Slavkov.	A. Chalupa, Vyškov.
B. Hynek, Vyškov.	K. Vejmoła, Vyškov.
A. Proček, Vyškov.	J. Šoupal, Vyškov.
B. Plchoť, Drnovice.	Žák, Brankovice.
B. Slavík, Holubice.	Fr. Sokola, Bučovice.
Fr. Žaroušský, Slavkov.	V. Pruch, Slavkov.
A. Zeman, Bučovice.	Gabrhelík, Rousínov.

Předsedou okres. Národního výboru ve Vyškově byl zvolen Richard Podaný, místopředsedou: František Kostík, Karel Vejmoła a Benedikt Slavík.

Jednotlivé resorty byly rozděleny následovně: Referát hospodářský — Sokola, Bučovice; zásobovací — Urban, Slavkov; průmyslový — Proček, Vyškov; živnostenský — Gabrhelík, Rousínov; komunikační — Slavíček, Vyškov; stavební — Sedlák, Rousínov; školský — Celý, Vyškov; zdravotní — Chládek, Rousínov; politický — Podaný, Mor. Málkovice; bezpečnostní — Jaroš, Nosálovice; vojenský — Vejmoła, Vyškov; finanční — Badal, Vyškov; přesídlovací — Hynek, Vyškov; řízení práce — Slavík, Holubice; vyšetřovací — Kostík, Slavkov; sociální — Pruch, Slavkov.

OORU svolává slavnostní schůzi všeho učitelstva na Slavkovsku a Bučovsku na 9. hod. dopol. ve čtvrtek dne 28. června do sálu Spořitelny Slavkovské. Referent OORU z Brna.

Místní Národní výbory upozorňujeme, aby vydávali občanům české domovské listy, vysvědčení zachovalosti a nemajetnosti, žádosti o vysvědčení státní příslušnosti, osobní listy zaměstnanců místního Národního výboru, které obdrží s českým textem v knihtiskárně Řetický a Vencelides ve Slavkově u Brna — stálý sklad obecních a zásobovacích tiskopisů.

Velkou potíž dělá Národnímu výboru ve Slavkově shánění stavebního materiálu, jako cihel, křídlice, vápna, písku a j. Šetřete s tímto stavebním materiálem a používejte ho tam, kde je ho skutečně potřeba. Při kontrole se však přišlo na různé věci. V jednom případě si hospodář, který měl povolenou opravu, postavil 80 cm vysokou nadezdívku a štítové stěny v síle 38 cm, tím vznikl v našich zásobach úbytek asi 3000 cihel, nepočítaje písek a vápno. Jiný hospodář provádí místo malé opravy celou rekonstrukci obydlí, kterou plánoval pro mírovou dobu. Jinde se opět provádí stavba bez komisionálního řízení. Místní Národní výbor nemíni tyto přestupky, jež ruší plánovitou práci ve prospěch postižených, trpět. Lehčeji se ovšem pracuje, když občané projeví v takových případech určité sociální citění.

Stavební referent.

Divadelní spolek ve Slavkově připravuje první hru, kterou zahájí svojí činností a sice Jos. Kaj. Tyla „Strakonický dudák“. Hra tato je z osvobozené doby prvního dramatického tvoření Tylova. Roztomilá báchorka, která dovede vytvořit rodinné o-

TÝDEN V KOSTCE.

Prezident republiky navštívil Nepomuk, Plzeň, Horažďovice, Strakonice, Písek, Tábor. Prohlásil, že musí republiku odgermanisovat ve všem a všude.

Ministerský předseda Fierlienger navštívil Kladno. 21.—23. června koná se v Praze sjezd zástupců stře- doškolské mládeže.

Poškozené sošky apoštolů na staroměstském orloji v Praze opravuje akademický sochař Vojta Sucharda. Některé musí být úplně nové.

Horníci v Oslavanech usnesli se pracovat i v neděli, a to tak dlouho, až stoupne těžba uhlí na normální výši, aby mohly být zásobeny podniky v Brně a okolí elektrickým proudem.

Okresní Národní výbory provedou lékařské vyšetření všech osob, které byly v koncentračních táborech. Lázeňské a jiné léčení těchto osob budou prováděti ve svých ústavech zemské Národní výbory.

Vláda republiky předloží brzy spojencům návrhy na úpravu našich hranic.

Předseda vlády dr. Zdeněk Fierlienger zaslal maršálu Titovi u příležitosti ratifikace jugoslávsko-ruského paktu vzájemné pomoci blahopřejný telegram.

Nedávno byl zajat Američany prezident bývalého slovenského státu Tiso. Bývalý ministerský předseda Tiso Štefan byl zajat před několika týdny.

Schůzka Tří bude se konat v srdci pruského militarismu a hitlerismu — Postupimi — v královském sídle dobyvatele a Hitlerova vůdčího ducha, krále Friedricha.

Generála Eisenhowera uvítalo při jeho příjezdu do Bostonu přes 1 milion lidí. Generál Eisenhower byl prezidentem Trumanem vyznamenán nejvyšším vyznamenáním — křížem za zvláštní zásluhy.

Bude-li v Jugoslavii republika či monarchie, o tom bude rozhodnuto brzy plebiscitem.

Ruská vláda oznámila, že zastavuje odjezd švýcarských státních občanů z oblastí Německa, okupovaných SSSR, do té doby, dokud Švýcarsko nepropustí zajaté sovětské vojáky nebo neposkytne pomoc ve Švýcarsku internovaným příslušníkům SSSR.

Belgický lid je většinou proti tomu, aby se bývalý král Leopold, který je ve Švýcarsku, vrátil do země. Rozhodne-li se král přece, že se vrátí, vzniknou v zemi těžké ústavní rozpory.

Na pražském letišti přistálo 40 francouzských letců na cestě z SSSR do Francie. Bojovali na straně Ruska od počátku války a letadla, v nichž letí, dostali darem od maršála Stalina.

Porady o utvoření nové polské vlády národního sjednocení v Moskvě dosud trvají. Soud nad 16 polskými zrádci a sabotéry se blíží ke konci. Všichni kromě jednoho se přiznali k těžkým vojenským zločinům proti sovětské a polské armádě.

vzduší, umí rozesmát i pohnout k slzám. Je však naše česká, cele česká, jak si ji češství Tylovy generace před lety představovalo. Hra provedena bude ve dnech 5.—8. července v sále Spořitelny v režii a výpravě br. A. Vorla, za technické spolupráce br. J. Bauera a V. Prucha. Baletní vložky cvičí Vlasta Matyšková. Hudbu řídí br. J. Vykoupil.

Zápis do I., II. a III. ročníku Městské odborné školy pro ženskou povolání ve Slavkově u Brna koná se znovu ve dnech 28., 29. a 30. června 1945 od 9. hod. v ředitelně školy. Dostaví se i žákyně zapsané již v r. 1944. Školní rok začíná dne 3. září 1945. Řed. školy.

Lesy a vytěžené dříví jest národním majetkem a musí býti za všech okolností uchráněny od dalšího rabování. Okupační moc zasáhla hrubě naše lesy a těžby překročily až o 200% těžby přípustné. A všechno to dřevě chybí už dnes a hodně nám bude chybět. Odlesněné plochy pro nedostatek pracovních sil, semen a sazenic zůstaly nezalesněny, prořídle lesy budou ohrožovány živelnými pohromami. K těžbě předepisováno bylo nejen vysoké množství dříví, ale určité sertimenty kvalitního dříví, které musely býti vybírány po celém lese, bez ohledu na jeho porostnou skladbu, prostorový pořádek a budoucí bezpečnost. Prakticky z toho vyplynulo, že příští možné těžby — než se poměry zkonsolidují — budou nejen značně stíženy, ale i jakostně zhoršeny. Dřevo musí proto sloužit výhradně českým národním účelům. Poměrně nejméně utrpěly těžbami drobné selské lesy hlavně zásahem

správy malolesů ve Slavkově, což dlužno s uznáním konstatovat. Místní výbory obdrží ještě drobné pokyny, podle nichž bude nutno v zájmu veřejném se řídit.

Zástupci UNRRA v Bratislavě. Do Bratislavy přijeli zástupci společnosti UNRRA, na jejichž počest uspořádala Slovenská národní rada společenský večer. Bylo konstatováno, že zásluhou UNRRA bylo na Slovensko již dopraveno téměř za tři čtvrti miliardy K řůz. zboží.

Co je s válečnými zbohatlíky? Bylo by třeba si konečně posvítit na obchodníky a sedláky, kteří měli před válkou statisícové, ba milionové dluhy, a kteří se několikrát vyrovnali, ale nyní se domohli značného jmění. Přes všechny stavební zákazy si postavili pěkné domy, zatím co na druhé straně si prostý člověk nesměl opravit ani domek, který byl na spadnutí. Takové oportunisty nutno považovat za nejhorší druh kolaborantů, poněvadž českým lidem zboží nedali, jen Němcům, od nichž se jim za to dostávalo různých výhod a ulehčení. Tito lidé chodí nyní s trikolorou tři palce tlustou, a to nejen na kabátech, nýbrž i na klobouku, a dělají ze sebe velké vlastence. Jak se chovali mnozí obchodníci k prostým českým lidem, bylo přímo do nebe volající.

Němcům se přirozeně prodávalo za maximální ceny a mimo to na ně u pana šefa čekala ještě láhev slivovice, u které se pan šef s nimi bratříčkoval, tentýž pan šef, který nyní rozdál několik obléků poškozeným, aby ukázal, jaký je dobrý vlastenec. V tomto ohledu by bylo třeba podniknout radikální čistku.

Angličané se mají učit rusky. Ministerský předseda Churchill prohlásil v dolní sněmovně, že by se mělo co možná nejvíce Angličanů naučiti ruštině a Rusů angličtině. Dále prohlásil, že je velmi žádoucí, aby co možná nejdříve byla provedena výměna posluchačů ruských a anglických universit — tím spíše, že Velká Británie má se Sovětským svazem smlouvu o dvacetiletém spojení. Obě vlády se touto věcí zabývají.

Bilance Říšské banky. Bilance Říšské banky k 28. únoru t. r. vykazuje zásobu zlata a cizích valut v ceně 77.000.000 RM a v oběhu je bankovek Říšské banky téměř za 55.519.000.000 RM. Německá říšská banka nemá za nynějších okolností nezávislou odpovědnost za měnové věci v Německu.

Nové hydroaviony ve válce proti Japonsku. V nejbližší době bude použito k akcím proti Japoncům nejrychlejších a nejmohutnějších hydroavionů, jaké kdy byly

Michajil Vasiljevič Lomonosov.

Ruský národ vzpomíná v těchto dnech 220. výročí založení své akademie věd. Byla založena v Petrohradě r. 1725, právě v roce úmrtí velikého reformátora Petra I. Měla to být společnost nejučenějších mužů a žen národa. V ruském národě však nebylo tehdy jediného člověka, jenž by mohl být členem Akademie, proto všichni první členové Akademie byli cizinci.

Prvnímu ruskému učenci — Lomonosovu — bylo v době založení Akademie teprve 14 let. Žil na dalekém severu ve své rodné vsi Denisovce a učil se u vesického písmáka číst a psát. Prvního vědce nedala tedy národu vládnoucí vrstva — ruské dvořanstvo — ale ujařmené ruské rolnictvo, k němuž otec Lomonosova náležel. Dvořanstvo musel Petr ke vzdělání přímo nutit, proto nařídil, aby každý mladý dvořan, který vstupuje v stav manželský, prokázal, že umí číst a psát. Od nevěst se to ani nepožadovalo. Ruský národ, jemuž tatarské jho i útlisk vlastní vládnoucí vrstvy přinesl během věků tolik utrpení, béd a zaostalosti, čekal na reformy Petra I.

Michajil Vasiljevič Lomonosov narodil se ve vesnici Denisovce, v archangelské oblasti v rodině svobodného rolníka. Teprve ve 14 letech se naučil číst a psát. V 16 letech se splnila jeho dávná touha a dostal se do Moskvy. Šel v zimě, za krutých mrazů, pěšky; cesta mu trvala 7 týdnů. Moskevští přátelé jeho otce ho vydávali za syna dvořana, jinak se nemohl mladý Lomonosov dostat do moskevských škol. „Vesnický balvan“, jak ho tehdy jeho vyšlechtění spolužáci pojmenovali, vynikl záhy nade vše, a ukončil předepsané 8 leté studium v 5 letech. Dalšíh 5 let se vzdělával s 11 vybranými chovanci v cizině.

Když se Michajil Vasiljevič vrátil z ciziny, stal se v 30 letech prvním ruským členem Akademie věd. Až do své smrti v r. 1765 — tedy plných 25 let — pracoval Lomonosov v Akademii a získal si svou vědeckou práci takovou vážnost mezi vědci i na carském dvoře, že se všeobecně říkalo: Lomonosov bez Akademie může žít, avšak Akademie bez Lomonosova nikoli.

Bílá vlajka

Jaromír Šimáček

Čekáme. Ještě jsme za chladnou mříží.

V dálce již duní děla a minomety. Fronta se blíží.

Denně se krátí vzdálenost. Tanky se kupředu řítí.

Co bude s námi? Jediná rána dělová a káznice se zřítí a v troskách pohřbí nás a sny dlouhých hořkých dní.

Hřmění, jež radost přináší, současně pohled temní.

S nadějí ve strachu usínáme.

Zda všechny tváře známé,

zda všichni přežijí urputné zápolení.

Tu náhlý obrat přišel jako světlo denní.

Ó, vítej nám, ty snadné vítězství, v hodinu ranní.

Nad námi zavlála vlajka, jež barvou bílou všechny

nás chrání.

Gräfontonna, duben 1945.

postaveny. Budou startovat s paluby nové letadlové lodi o 45.000 brt. Nové letadlo může s sebou vzít 4.000 kg pumového nákladu anebo velké torpeda, bude mít 2 motory o 2100 HP a rychlost o 100 mil větší, než jakékoliv jiné torpedové letadlo.

Volby v Jugoslavii. Maršál Tito prohlásil, že v Jugoslavii budou provedeny svobodné volby, při nichž každý bude moci hlasovat podle svého přesvědčení.

Ú r y v k y z č e t b y.

Abraham Lincoln, když praktikoval jako právník ve Springfieldu, odpovídal na dotaz o finančním stavu nějakého klienta toto: Především má ženu a dítě, jež mají cenu nejméně půl milionu dolarů. Za druhé má kancelář, v níž je stůl v ceně 1½ dolaru a 3 židle, řekněme za 1 dolar. A nakonec v jednom rohu je velká krysí díra, která by stála za prohlédnutí.

Životní dílo Lomonosova bylo velmi rozsáhlé a zahrnovalo všechny obory tehdejšího vědeckého bádání a pokroku. Podobalo se ohromnému dílu Petra Velikého v přebudování ruského státu. Puškin říká, že Lomonosov byl první ruskou universitou, a Bělinský, že byl Petrem Velikým ruské literatury. Oba tyto syny velikého ruského národa Petra Velikého a Lomonosova, vedla jedna ušlechtilá myšlenka, jíž zasvětili své životní úsilí: Uvést svou vlast jako rovnoprávného člena do rodiny velkých evropských národů.

Zásluha Lomonosova spočívala především v tom, že po 25 let vychovával vlastní mladý, vědecký dorost. On dal též popud k založení první ruské university v Moskvě r. 1755.

Lomonosov pěstoval s oblibou přírodní vědy, zvláště chemii a fyziku. Lásku k nim si přinesl ze svého dalekého domova, když jako malý hoch stál nad záhadou severní polární záře a nad jinými zjevy drsné severní přírody. Lomonosov však vynikl i v hvězdářství, matematice, zeměpisu, dějepisu a v jazykovědě. Dal podnět k praktickému užití vědeckých poznatků a založil v Moskvě sklárnu.

Veliké zásluhy má Lomonosov také o svůj mateřský jazyk. Literární jazyk ruský nebyl tehdy ustálen, míšil se na škodu literární tvorby s ustrnulým a málo lidu srozumitelným jazykem církevně-slovným a byl zaplevelen cizími a vulgárními výrazy. Svou Mluvnici a Poetikou Lomonosov spisovný jazyk ustálil, odlišil přesně od jazyka církevního a spíše přiklonil k živému jazyku lidu. Lomonosov sám také psal básně. Všechny vědecké práce, ať se týkaly kteréhokoliv oboru, byly nejen na vyšší doby, mnohé i dobu na desítky let předčily.

Moskevská universita, jím založená a v počátcích vedená, má jeho jméno. Nedaleko stojí jeho pomník. Nejen ve školách, celý ruský národ shlíží dnes s úctou a vděčností k synu prostého ruského rolníka, jenž svým životním dílem položil základy k nynější slavné epoše ruských dějin.

J. H.

Pro naše hospodáře!

Ze zemědělské poradny ve Slavkově u Brna.

K velmi četným dotazům sdělujeme:

Kdo může žádat o přiděl zabrané půdy cizáků a nepřátel států? O přiděl půdy v rámci osídlení může žádat příslušník českého, slovenského nebo i jiného slovenského národa, státně a národně spolehlivý a to: deputátník, zemědělský dělník, malozemědělec s dosavadním výměrem půdy do 14 ha, pokud tento majetek i s příslušnými budovami odevzdá Národnímu pozemkovému fondu. S ostatním zemědělským majetkem může naložit volně. Výrobní družstva zemědělská, utvořená z oprávněných žadatelů právě jmenovaných, dále obce a okresy pro veřejné účely a konečně i jiní, než právě jmenovaní žadatelé, jako dělníci, veřejní a soukromí zaměstnanci a maloživnostníci pro stavbu vlastního domu nebo na zřízení zahrady, nejvýše však do výměry 1/2 ha. Půda, která bude odevzdána do majetku Národního pozemkového fondu, bude rozdělena za podmínek, uvedených v dekretu, o konfiskaci. O přiděl půdy v rámci osídlení mohou žádat i osoby, bydlící v místě konfiskovaného majetku, ovšem, budou-li vyhovovat právě uvedeným podmínkám a zavázali se k případnému scelování pozemků, protože současně s přidělem, resp. reformou má se provádět také scelování pozemků.

Kdo bude mít přednostní právo na přiděl? Přednostní právo na přiděl půdy k osídlení budou mít uchazeči, kteří se vyznamenali v národně osvobozovací boji, zejména vojáci a partyzáni, bývalí političtí vězňové — sem patří i vězňové z důvodů rasových a náboženských — jejich rodinní příslušníci a jiní zákonní dědicové, jakož i rolníci, poškození válkou. Tyto okolnosti třeba řádně prokázat.

Jak a kde se budou podávat žádosti? Oprávnění uchazeči podají si žádost o přiděl půdy u místní rolnické komise k příslušné okresní komisi rolnické. Okresní rolnická komise žádosti přezkoumá a postoupí je zemskému Národnímu výboru, který je se svým dobrozdáním předloží ministerstvu zemědělství. Ministerstvo zemědělství bude usměrňovat osídlování a podle potřeby, možnosti a se zřetelem na všechny okolnosti v žádosti uvedené a za součinnosti okresních rolnických komisí a okresních Národních výborů těch míst, která budou osídlována, bude půda přidělována oprávněným uchazečům a to ve výměře až do 8 ha orné půdy nebo až do 12 ha zemědělské půdy veškeré, a to podle její bonity. Mnohočlenné rodiny mají nárok až do 10 ha orné půdy nebo až do 13 ha zemědělské půdy veškeré podle její bonity, a to pokud možno s příslušným zařízením (hospodářské budovy, živý a mrtvý inventář), podle možnosti v celku, to je scelené. Velké hospodářské budovy, př. strojní zařízení a pod. budou pak všude tam, kde to bude možné, přidělovány do vlastnictví družstev, utvořených z přidělců. Ministerstvo zemědělství a zemské Národní výbory vyšlou k okresním rolnickým komisím pomocné orgány pro technické přidělové práce.

Zemědělská osídlovací akce v moravskoslezském pohraničí je vedena referentem zemského Národního výboru inž. Životským a je prováděna tak, že si zájemce musí dát potvrdit ve své domovské obci místním Národním výborem svou politickou a národní spolehlivost a že je praktickým zemědělcem. Toto potvrzení místního Národního výboru. ověří okresní Národní výbor, načež jde zájemce do obce, ve které se chce usadit. Má-li tamní místní Národní výbor volnou usedlost, vydá jí zájemci do prozatímní správy. V rámci zemědělské osídlovací akce by bylo správné, aby zájemci z jedné obce byli v pohraničí usazeni společně, ježto by se necítili osamoceni a mohli by si známi v těžkých chvílích a pracovních špičkách na počátku vypomáhat. Dále by se mělo pamatovat, aby se zájemci z obilnářských krajů dostali opět do krajů obilnářských, do krajů pak zelinářských, př. ovocnářsko-vinařských opět lidé z podobného příbuzného kraje původního, aby přechod v hospodaření nebyl pro jejich začátky těžkým.

V rámci nového osídlování bude pamatováno na akce meliorační a scelovací a tak bude zajištěna potřebná půda pro výzkumné ústavy a pokusné statky zemědělské a lesnické, jimž je zvláště v Sovětském svazu věnována velká pozornost.

Národní pozem. fond. Do Národního pozem. fondu

vejde veškerá půda, budovy, inventář, pokud patřil Němcům a Maďarům, šlechticům bez rozdílu státní příslušnosti, jakož i jiným občanům nepřátelských států, zejména Němců a Maďarů, německým a maďarským občanům republiky Československa, kteří aktivně pomáhali rozbití a okupaci Československa, ostatním občanům republiky, kteří zradili národ a aktivně podporovali německé a maďarské vetřelce. Tento majetek bude konfiskován bez náhrady. Konfiskaci provedou a dočasnou správu zkonfiskovaných objektů až do provedení pozem. reformy zajišťují příslušné Národní výbory za pomoci rolnických komisí. Zemědělská půda, nacházející se v dispozici Národního pozemkového fondu, bude rozdělena v českých zemích českým lidem, na Slovensku Slovákům a na Podkarpatské Rusi ukrajinskému lidu. Za půdu, která se dává do úplného vlastnictví přidělce, bude brána na účely zvelebení zemědělství hodnota, nepřevyšující hodnotu průměrně 1—2 roční sklizně a bude rozdělena na splátky do 15 let. Národní výbory zajišťují proto zemědělský majetek osob německé národnosti a v dohodě s rolnickými komisemi dosadí národní správce, kteří budou majetek spravovat až do jeho rozdělení. Tento zajištěný majetek náleží do Národního pozemkového fondu. Sem patří kromě půdy také veškeré budovy i všechn zajištěný inventář.

Národní správce. Pres. republiky svým dekretem z 19. V. 1945 vydal nařízení o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců, kolaborantů a v denním tisku byl celý dekret uveřejněn. Pro informaci těch, kdož nevěnovali tomu pozornost, uvádíme stručně: Veškerý zemědělský i jiný majetek Němců atd. musí být ihned dán pod národní správu dosazením národního správce. Ukáže-li se to zvláště nutné, může být dosazen národní správce i pro několik hospodářství anebo i celou obec. Národním správcem může být ustanovena pouze osoba s patřičnými odbornými i praktickými znalostmi a je-li rozsah národní správy veliký, může být ustanoven sbor až 5 členů. Dosavadní majitelé, držitelé a správci majetku, daného pod národní správu jsou povinni zdržeti se jakéhokoliv zásahu do jednání národního správce. Národní správce spravuje majetek a jest oprávněna a povinna učiniti všechna opatření, jichž v řádné správě je zapotřebí. Správce jest povinen jednat s péčí řádného hospodáře a odpovídá za škodu, která by vzešla zanedbáním povinností. Hospodařit tudíž musí na něm čestně a svědomitě a za svoji činnost odpovídá nejen Národnímu výboru, ale i soudu. Národní správce do výměry 50 ha jmenuje místní, do 100 ha okresní, nad 100 ha zemský Národní výbor.

Rolnické komise při Národních výborech. Aby okresní Národní výbory nebo okresní správní komise mohly všechny úkoly včas a řádně provést, musí být v každém místě a v každém okrese ihned vybudována síť dobře fungujících rolnických komisí. Místní budou až 10 členné, stejné okresní. Mají dvojí poslání: 1. Zabezpečení sklizně 1945. 2. Součinnost při provádění pozemkové reformy. Je nutno, aby tam, kde komise, ať v místě či na okrese, kde dosud nejsou, ihned byly sestaveny.

C. K.

Zpravodajství o stavu zemědělské výroby.

Okresní Národní výbory zašlou ihned ministerstvu zemědělství informativní zprávu, jejíž opis současně zašlou příslušným zemským Národním výborům a zemědělské poradně ve Slavkově u Brna. Příští zprávu zašlou okresní Národní výbory k 18. červnu t. r. a budou ji pravidelně zasílati ve 14 denních lhůtách, t. j. ke dni 2. července, 16. července atd. až do odvolání.

Ve zprávě zodpoví zejména tyto dotazy:

1. Funguje dosavadní zemědělská okresní komise i zemědělské obecní komise?
2. Jméno a adresa předsedy okresní zemědělské komise.
3. Nefungují-li tyto komise, bylo učiněno opatření, aby mohly zahájit svoji činnost?
4. Jméno, adresa a zaměstnání předsedy okresního Národního výboru.
5. Je zřízena stálá služba u rozhlasových přijímačů u okresních Národních výborů v době vysílání zemědělského rozhlasu, je při tom postaráno o to, aby rozhlasové zprávy byly těsnopisecky zachycovány a je zavedena dvojitá služba pro tyto účely?
6. Byly řádně zajištěny v obvodu okresního Národního výboru všechny opuštěné zemědělské závody?

Pokračování na 5. straně dole.

Našim dětem

9. květen 1945.

Tento den nám živým i do budoucích věků
vryl v paměť i srdce úděl našich reků.

Jen na chvíli zapomenut je lidický kafan,
vrhající se na oběť jako litý satan.

Je to den jásoty, je to den slávy,
u tribun řadami tísni se davy.

Na žerdích vysoko vlajky dvě tu vlají,
dva ohně lidem všem v očích plápolají:

V jednom z nich láska je k ruskému lidu,
že můžeme žít zas v míru a klidu,

druhý však plamen pomstu slibuje,
jen malo žití vrahům daruje.

nám naše patří zem, ven s vrahy, ven!
Svět širý též jásá. Dnes mírový je den.

L. B.

SVOBODA ÚTOČÍ NA MLADÁ SRDCE. To je prvotina cho-
vanky odborné školy pro ženská povolání.

Spolkové republiky SSSR.

SSSR je státem spolkovým. Skládá se ze 16
republik. Jsou to tyto:

1. Ruská sovětská socialistická federativ. republika.
2. Ukrajinská sovětská socialistická republika.
3. Běloruská sovětská socialistická republika.
4. Ázerbejdžanská sovětská socialistická republika.
5. Gruzínská sovětská socialistická republika.
6. Arménská sovětská socialistická republika.
7. Turkmenská sovětská socialistická republika.
8. Uzbecká sovětská socialistická republika.
9. Tadžická sovětská socialistická republika.
10. Kirgizská sovětská socialistická republika.
11. Kazanská sovětská socialistická republika.
12. Moldavská sovětská socialistická republika.
13. Karelofinská sovětská socialistická republika.
14. Litevská sovětská socialistická republika.
15. Lotyšská sovětská socialistická republika.
16. Estonská sovětská socialistická republika.

Ukažte si je na mapě a naučte se je jmenovat
nazpaměť! Republiky se opět dělí na menší samo-
správné jednotky: autonomní republiky, autonomní
kraje a autonomní oblasti. Největší rozlohou i po-
čtem obyvatelstva je republika čís. 1., patří pod ní
celkem asi 40 menších autonomních jednotek.

7. Jsou tyto závody způsobily zahájití provoz a po-
kračovatí v něm v nových poměrech?

8. Které závody nebyly zajištěny a proč?

9. Je dostatek pracovních sil, aby řádný provoz na
všech závodech zemědělských a zemědělsko-průmyslových
byl zajištěn?

10. Je postaráno o dostatek potažní síly?

11. Je nadbytek lidských nebo potažních sil, které
by bylo lze použítí k výpomoci v jiných krajích?

12. Je postaráno o to, aby byla zajištěna senoseč
a sklizeň travního a jetelového semene jakož i sklizeň
obilí a výmlat?

13. V jakém směru a v jakém asi rozsahu se pro-
jevovaly ve Vašem obvodu letošní válečné události, po-
kud jde o stav hospodářského zvířectva, zejména zdali
se podstatně zmenšil neb zvýšil v důsledku těchto udá-
lostí stav jednotlivých druhů hospodářského zvířectva,
zvláště skotu, vepřů a koní?

14. Jaké jsou poměry ve výživě hospodářského zví-
řectva, v zásobování krmivů a jaké podstatné obtíže se
zvláště v tomto směru projevují?

15. Byla přezkoumána na místě činnost zemědělských
obecních komisí a s jakým výsledkem?

16. Byla přezkoumána činnost okresní zemědělské
komise zemským Národním výborem?

Informace z „úředního listu čs. republiky“.

Skauti si hráli na stopaře. Frantík si vyzvedl
pod balvanem tuto tajemnou zprávu:

ZDARJDISTALETIMTOSMEREMJAKUKAZUJESIPK
ANAKAMENIAZPOTKASCLOVEKASKVITKEMVKN
OFLIKOVEDIRCEOSLOVJEJEZAJICVJETELIJETO
NASESMLUVENEHESLOTENCLOVEKTIDAPOTOM
DALSIROZKAZYKTEREVYPLNZDAR

Co je to? Přepište zprávu na papírek a ode-
vzdejte, až začne vyučování, ve škole. Ale bez chyby!

Připravte si mapu naší republiky. Najděte na ní
3 města, která spolu tvoří stejnosměrný trojúhelník!

Školní perličky.

Slon je zvíře silné, které má rypák a nikoho se
nebojí. Když nepřítel přemoci nemůže, klesne. Děti
hlídá jako pes a se země jehlu zvedne. Z kapsy
běře koláče a sní denně 25 komísárek. Sloni jsou
dvojího druhu: s jedním hrbem a se dvěma. — Tygr
přepadá v noci lidi, praskne je nohou a žere. V noci
chodí do domu, vezme tam krávu a uteče s ní přes
plot do díry. Když potká Indián v Arabii tygra,
musí utéci. Sedí-li však Indián na slonu, probodne
tygra svými zuby. — Vlk je dravé zvíře, které honí
lidi na saních. Když se nasčehuje do vesnice, je veliká
zima. Když někdo vlka zastřelí, není k jídlu. — Sova
je pták dvounohý a vypadá ošklivě. Když jde myš
po poli, sova ji zvedne. Živí se zobákem.

Divadelní hlídka.

Při čtení článku ve Slavkovských novinách
(Slavkov se sjednocuje), shledal jsem v proslovu
br. Filipa tyto závažné věty: „Chtěli bychom, aby
divadelní činnost ve Slavkově u Brna byla taková,
aby mohla býtí vřazena jako jedna z nejlepších na
poli dramatického umění ochotnického.“ Dále praví:
„Přáli bychom si, aby činnost byla jednotná, na nej-
lepších zásadách mravních, s dobrovolnou kázní a
respektem, bez jakýchkoliv výhrad a vý-
sad. Chceme, aby divadlo sloužilo českému lidu
v duchu našich tisíciletých dějin.“

Z proslovu br. Fochlera vytyčují: „Ne jednotli-
vec sebeznámější a sebestopulárnější, ale celek, celá
hra a souhra znamenají divadlo.“ Dále: „Kdo se však
rozhodne dát se do služeb divadlu, ten musí slou-
žit a musí podřídit své osobní zájmy vyššímu po-
slání, které je obsahem divadla.“

Sestry a bratři! Zvláště vám mladším připomí-
nám, že tyto věty, které byly proneseny a uveřejně-
ny, zavazují k velkému kulturnímu vypětí všech sil,
aby tato slova vešla ve skutek. Neboť je lepší malý
čin, než velké slovo. Slavkov má svou divadelní
tradiční a tu jsme sjednocenému divadlu slavkov-
skému dali do vinku čistotu. Doufám, že ji udrží, ba
naopak, ještě povznese, když celý divadelní kolektív
bude bez jakýchkoliv výhrad sloužit tomuto
vznešenému úkolu.

Josef Kajetán Tyl pravil: „Divadlo je život a
jde zas do života.“ Proto jest velkým úkolem herce,
aby dílo básníka uvedl na jevišti ve skutečný
život, aby pochopil, zvláště ochotník, že ne-
hraje pro svoje já, nýbrž, že je jedním kolečkem,
zapadajícím do celého souboru. Poslání herce-ochot-
níka je tím větší, že se musí přimknout do široké
působnosti ochotnického divadla.

Z koncentračních táborů.

Bratr Trnčák vypravuje...

(Dokončení.)

„Zapomněl jsem, že nás při prvním výslechu také fotografovali, tuším třikrát. Nyní jsme čekali na výslech soudní. Ten se dál vždy v právnické fakultě. Vozili tam vězně v zabeđeném autě, vždy 8 lidí najednou. Některým provinilcům propůjčila Velkoněmecká říše na ruce řetízky, my jsme jeli bez řetízky. Auto mělo zvláštní dutý hlas motoru a v Kouničkách je každý znal. Říkali jsme mu ponorka. Dne 8. prosince se ponorka ozvala a vězňové se chystali. Tentokrát vybrali z cel náš případ. — Soudní vyšetřování bylo hotové přibližně v jednom dni. Opakovalo se skoro totéž, co při prvním výslechu, jednání však šlo rychle a také způsoby jednání byly mírnější. Rozsudek jsme se však dověděli až v Breslau. 20. prosince začali připravovat nový transport, na mne si však vzpomněli až 21. prosince. Toho dne brzy ráno přijel na dvůr veliký autobus pouličních drah města Brna, nasedli jsme a jeli na Cejl, kde se přidalo několik vězňů Rusů, potom jsme jeli Palackého tř. k přerov. nastupišti. Bylo nás na 90. Namačkali nás všechny do jednoho vagonu, ne však do celého, neboť kupé si obsadili na spaní gestapáci. Jeli jsme přes Českou Třebovou, Kladsko a 22. prosince navečer jsme byli na místě. Krytá auta nás odvážela po částech do věznic, a opět jako dosud, hlavou ke zdi. Celá stráž svobody jela zajednou. Hned zjišťovali povolání a podle toho vězně třídili, neboť v Breslau se muselo pracovat. Kam se dostali druzí, nevím, já jsem přišel do cely č. 149. V ní jsem žil úplně sám, a to od svého příjezdu do Breslau do 29. června 1944, to jest ještě 14 dní po mém rozsudku. Byla to typická vězeňská cela, uzounká, dlouhá, ve dveřích malinké okénko pro bachaře a velké zamřížované okno, jež vedlo kamsi na dvůr. Slunce se v mé cele objevilo až začátkem května a to jediný paprsek. Vnikl mi do cely až v 5 hodin večer a v 6 už opět zmizel. Vždycky jsem se na tu dobu těšil, byly to zároveň mé hodiny. Za dobu svého pobytu v cele jsem konal celkem čtverou práci: nejprve jsem drař perí, potom jsem páral vojenské blůzy a boty a nakonec látal pytle. Někteří ještě lepili sáčky nebo malovali hračky. Vše potřebné bylo v cele, nevycházel jsem z cely po několik dní. Staré blůzy a boty i s odstřížky a odpadky jsem měl na hromadách v cele a hned, jak jsem ráno vstal, musel jsem pracovat. Bachař stále nahlížel okénkem, neležel-li někdo místo práce na kavalci.

Pokud to šlo, seznamoval jsem se okénkem rychle se svým okolím napravo a nalevo. Tak jsme se také dověděli, že 13. března byl přečten rozsudek Jakubu Jurečkovi a hned chodba věděla, že dostal — jak jsme říkali — sekeru. Byli s ním tehdy odsouzeni k smrti ještě 3 vězňové a také spolu s ním 4. června popraveni.“

„Jak jste se o popravách dovídali, slyšeli jste nějaké rány?“

„Nešťastným obětem stínali většinou hlavy, proto jsme vůbec nic neslyšeli. Také někdy stříleli, ale to bylo někde na vzdáleném dvoře a rány byly flumené. Obyčejně jsme se nejvíce zpráv dovídali při ranním úklidu, kdy jsme občas pomáhali uklížečům. Že by musel někdo 100 dní čekat na po-

pravu, o tom nic nevím, popravovali prostě, kdy jim napadlo. Dne 3. června jsem vstal poměrně velmi brzy. Nahlédl jsem okénkem, co je to na chodbě za hluk. Zahlédl jsem v jedné vzdálené cele mezi dveřmi dva dozorce a mezi nimi Jakuba Jurečka. Vedli jej na popravu, ale jak jsem se později dověděl, zemřel Jakub až 4. června ráno. Byl jsem velmi rozčilen a ten den a následující noc jsem velmi málo jedl a spal. 4. června ráno se ručičky zvolna blížily k šesté. My jsme nic určitého nevěděli, jen nám bylo divné, proč toho dne byla snídáně téměř o celou hodinu později. Tenkrát kdesi na dvoře dobře pracovali. Bylo tehdy popraveno 9 mužů a 2 ženy. Byl mezi nimi také Jakub, stalo se to několik minut před šestou hodinou 4. června.“

A teď malý skok do přítomnosti. Zatím, co si s bratrem Trnčákem vykládáme, otevřely se dveře a kdosi přerušil náš rozhovor. Evička. Přišla se podívat na tatínka. Toulala se tak nazdařbůh po domě a jde okolo dveří. Cosi jí říká: „Vejdí!“ Ale nedostanete z ní slova. Má zlost na cizího člověka. Chtěla být s tatínkem sama.

Ostatní už dopovím za br. Trnčáka sám. Po čase se mu přece podařilo dostat se do stolárny a protože pracoval dobře, dostával na přilepšenou i lepší stravu. I do města se za prací dostal a mohl pozorovat první záblesky nastávajících velkých událostí. Rudá armáda se tehdy zastavila na Visle a chyběl už jen jediný skok. Věková spravedlnost zvedala ruku k poslednímu úderu. Šelma byla úderem zraněna, a to těžce. Odplazila se do doupěte za Odrou, tam se skryla a lízala si rány. Raněná šelma je však nebezpečná, proto pozor!

V Breslau nastalo hemžení. Vojsko, transporty, vojsko, transporty, procesí uprchlíků, lidé, pobíhající bez cíle. Není vagonů. Začátkem zimy přišla střelba, napřed daleké dunění, potom bližší a bližší. Pohaslé plamenky naděje se rozzářily, trpící se připravovali na veliký den vykoupění. Synové Veliké Rusi na východě a spojenci na západě zvolna hlo-dali na pyšném těle Třetí říše.

Dne 24. ledna nacpali vězně do dlouhého vlaku a poslali i se 45 odsouzenými k smrti na západ. Asi 100 vězňů k smrti odsouzených však den před naším odjezdem a ještě v den odjezdu přece postříleli. Několik lidí z transportu zůstalo na místě a pohřbívali mrtvolky. Transport se později rozdělil, někteří vězňové se dostali do Waldheimu, jiní do Chemnitz, opět jiní do Siegmarschönu. Pracovali většinou v továrnách na střelivo. Tenkrát byl zastřelen kamarád Horák. Události se řítily, Horák z továrny prchl. Chtěl se dostat k Američanům, jeho touha byla, dostat se rukou pušku. Skryl se v malém domečku na pokraji města, bydleli v něm 2 ženy. Ale věřte Němkám! Jedna se po malé chvilce vzdálila, druhá ho bavila. První přivedla stráž a Horák dostal mezi dveřmi 5 ran a všechny smrtelné. Dobrý a statečný Čech!

Začátkem března se naši chlapečci dostali z továren do waldheimské trestnice. Věznice však byla přecpána chovanci a proto je dali na půdu na holý cement. Byly velmi studené dny a naši lidé měli jen jednoduché věžeň. šatečky. To byla nejhorší doba jejich žalářování. Vstávalo se o 5. hod. ráno a celý den se pracovalo na zákopech daleko za městem. Ráno a večer po příchodu dostali po litru polévky nebo černé kávy, více nic. Spát v noci se pro chlad

nedalo. Střelba byla úplně blízko. Vězňové chudli, bolely kosti. Najednou začátkem března zmizeli SS a zůstali jen obyčejní dozorcí. Potom na ně zapomněli, nebo co, a nechali je 3 dny zavřené na půdě. V dalších dnech začali propouštět na svobodu vězně, uzavřené na méně než tři léta. Bachaři se také začali jeden po druhém ztrácet. Ti, co zbyli, naházeli své i věci vězňů, zásoby potravin a j. na vozíky, vězňové se zapráhli a hybaj na východ! Waldheim byl už plný bílých praporů. Když přijeli do Drážďan, blížili se k protější straně města Rusové. Německá bestie pustila ze zubů svou kořist a běhá v kleci s místa na místo, je lapena. Bachaři zmizeli. Střely šňerují oblohu. Hoši jsou mezi dvěma frontami. Padají bomby. Branná moc Německa už neexistuje. Němečtí vojáci proudí bez kázně po silnicích a polních cestách. Zmatek nad zmatek. Vojsko loupí sklady, lodí na Labi. Civilové se přidávají. Třetí říše už neexistuje.

Jak žízňáci po doušku vody, tak touží srdce našich hochů po domově. České lesy jsou na dosah ruky. Voní domovem. Klíčující mezi vybuchujícími granáty, překročili naši vězňové s proudem civilistů staré hranice naší vlasti. Dojemný okamžik! Teprve teď se objevil první ruský tank a nastalo vítání a objímání s bratry Rusy. Bylo to už v prvních dnech května. Potom nastal úchvatný pohled. Po všech cestách a silnicích směrem ku Praze tanky a auta, Praha volá o pomoc, rychle vpřed! — Zelezná lavina — kdo by se jí chtěl postavit v cestu? Skupina vězňů, v níž byl bratr Trnčák, dostala se do Podmokel. Tam už pracoval Národní výbor. Dostali dokumenty, pohostili je a nastoupili cestu k domovu.

Bylo to 11. května. Germania se položila, na západní polokouli nastoupil mír. Jeden úsek života drobného českého člověka, protrpěný z lásky k vlasti a vlasti věnovaný, se skončil. Gestapo se svými žaláři stalo se škaredým snem, ale Stráž svobody žije a mohutní. Je to naše československá armáda. S ní skládá do rukou mladé republiky příslahu věrnosti celý národ!

J. H.

Z našich obcí

Z Kobeřic. Naroznění pana presidenta oslaveny 23. května školní besídkou. Žáci — většinou krojovaní — šli v průvodu učitelů a některých rodičů na hřbitov, kde po vzpomínkovém projevu na padlé hrdiny z osvobozovacích bojů položily žákyně pěkné kytice na jejich rovy. Vlastní oslava byla ve škole, v místnosti vyzdobené příčiněním žáků i učitelů, byla naplněna nadšenou radostí. Masaryk se stal pro nás mužem naší slavné historie, Beneš — naši šťastné československé nesmrtnosti. —

V neděli 3. června byla opět celá obec ve slavnostním rouchu. Německými barbarskými pseudokulturrégy nařízené zničení sochy legionáře, beroucího v ochranu dítě — naději národa — nebylo provedeno podle nařízení barbarského způsobu, ale socha byla opatrně, s pevným přesvědčením zakopána a dnes opět zaujímá své původní místo. Slavnost „Vzkříšení“ zahájena malebným průvodem: selská jízda, žactvo a mládež v krojích, hasiči a řady občanů v doprovodu hudby. U nově upravených roků sovětských hrdinů na hřbitově vzpomněl po církevních obřadech místní farář P. Planita obětí a pronásledování za okupace a osvobozovacích činů vítězných armád i českých bojovníků. Zdůraznil, že jest dobrým a hřejivým důkazem vlasteneckého citění občanů dnešní slavnost, ježto si občané pomník svůj uchovali i přes kruté pronásledování za okupace a že ukrytí pomníku nebylo barbarským ničitelům prozrazeno. Po zapění pěveckých sborů položily žákyně kytice na hroby obětí a hudba zahrála hymny československou a sovětskou.

Staňte se členy

Spolku pro kulturní a hospodářské sblížení s SSSR ve Slavkově u Brna!

(Bývalý Svaz přátel SSSR)

V programu činnosti Spolku pro hospodářské a kulturní sblížení s SSSR je mimo jiné toto:

1. Seznamování s kulturním a hospodářským životem našeho velikého slovanského spojence.
2. Propagace ruské knihy, hudby. — Pěstování slovanské vzájemnosti.
3. Pořádání kursů ruštiny.
4. Předvádění sovětských filmů.

Přihlášky si vyzvedněte v prodejních novin nebo přímo u Josefa Hanáka, Slavkov u Brna, Jílkova ulice č. 529. Odevzdejte tamtéž!

Vlastní oslavu u pomníku na návsi zahájil předseda Národního výboru A. Krahula. Program vyplnili střídavě žáci vhodnými recitacemi a zpěvy po proslovu řídícího učitele F. Koláře, který probral dějinný vývoj opětovacích zápasů našich předků za národní práva proti německému Herrenvolku až po dnešní nejslavnější a nejkrásnější dobu svobodné vlasti. Děkně navicené pěvecké sbory řídil J. Oslík a člen Zemského národního divadla K. Drkal, Slavnostní řečník D. Slavík z Holubic vyzvedl dobrovolnou spolupřevinu všech Němců na všem, co se dalo od vzniku fašistického Reichu, vzpomenuť příčin a následků Mnichova, katanských činů okupantů i našich národních zářců a statečného, obětavého úsilí našeho odboje doma i za hranicemi. Výsledek, to milé a sladké slovo Svoboda, nás zavazuje; holdem naší i sovětské armádě a jejich představitelům zakončil svou procítěnou řeč. Partyzán P. Melichárek v závěrečném projevu shrnul krutost gestapáckého běsnění a znova vzpomněl obětí, přinesených na oltář Vlasti v našem kraji. Hymnami skončila slavnost u pomníku a následovaly národní tance, česká i moravská beseda, jež předvedla mládež za doprovodu hudby p. Šimáčka ze Slavkova. Večer se tančilo. Nutno podotknouti, že čistý výtěžek z veškerých podniků v obci pořádaných jest věnován zcela pro občany, postižené válečnými událostmi. -fk-

Místnímu Národnímu výboru v Rašovicích.

Milí občané! Jméнем čs. vojska v posádce v Bučovicích, děkuji Vám srdečně za Váš krásný čin a Vaši lásku k čs. vojáků, projevenou darováním potravin na přilepšenou. Je nám bláze u vědomí, že na nás myslíte, že na nás vzpomínáte, že nekonáme svoji povinnost osamoceni, že jsme krev Vaši krve. Ještě jednou Vám děkuji.

Plk. pěch. Vlastimil Kozelský.

V Rousínově splnili občané svoji povinnost. Zprávy o ubohém stavu našich občanů, vracejících se z koncentračních táborů, dále o hladovění obyvatelstva zemského hlavního města Brna daly podnět Národnímu výboru v Rousínově k uspořádání dvou sběracích akcí potravin. V krátkém čase bylo shromážděno: 5090 kg brambor, 1210 kg mlýnských výrobků, 199 kg luštěnin, 93 kg máku, 180 kg chleba a pečiva, 273 kg cukru, 63 kg tuků, 831 vajec, 33 kg různých potravin, něco zavařenin a 50 K v hotovosti. Výnos první sbírky byl odevzdán Č. Č. Kříži v Brně, výtěžek druhé podle směrnic zásobovacího úřadu zemského hlavního města Brna. Potraviny byly dopraveny na vlastní náklad Národního výboru povozy až na místo určení.

Z Dražovic. V neděli 24. června 1945 uspořádá Svaz české mládeže v Dražovicích národní manifestaci s pořadem: V chrámu Páně poděkování za osvobození naší vlasti. O 3. hodině průvod k pomníku padlých, kde bude pietní vzpomínka a položení věnce na hrob ruského hrdiny-důstojníka, padlého z bojů našich obcí. Na cvičišti prošlov k mládeži a národní tance v krojích. Slavnosti účastní se dražovský rodák, ministr pošt P. Hála.

Radiomechanik a radioamater budou přijati u fy Radio Gajda, Slavkov.

Z pera mladých

Řídí Eduard John.

Sedmdesátník S. K. Neumann.

Dne 5. června vzpomínali jsme 70. narozenin básníka Stanislava K. Neumanna. S. K. Neumann je představitelem naturistické poesie, t. j. literárního směru, který se obrací od přepychové a zjemnělé kultury městské k přírodě a projevuje lásku k věcem prostým, má radost z každého prostého tvora a z přírody. Z tohoto období radostné, lyrické a intimní tvorby, v níž se jeví silné erotické zabarvení, přešel do období, v němž bojuje za politická práva širokých vrstev. V tomto období nechápeme literaturu jako umění, ale jako prostředek užtkový a propagační. Boj pro zájmy širokých vrstev se jeví i v tom, že volí básnický výraz, přístupný širokým vrstvám. Nejznámějším jeho dílem jest „Kniha lesů, vod a strání“ z prvního období tvorby. V další sbírce „Nové zpěvy“ vyslovuje básník obdiv modernímu průmyslovému životu. Za zmínku stojí jeho činnost žurnalistická a publicistická. Z jeho podnětu a za jeho vedení vznikl první český překlad Leninova díla. K další Neumannově politicky zaměřené tvářiči činnosti náleží sbírka „Srdce a mráčka“. Doufáme, že nyní, kdy nebude Neumannova činnost omezována, i přes jeho vysoký věk dočkáme se ještě mnohých a krásných děl. br-ši.

Nad Mánesovým červnem.

Všední dny stírají obyčejně naše dojmy, protože v jejich chvatu nemůže naše prostá duše obsáhnout velikost věcí a proniknout do jejich tajemství. To bylo dopřáno jen několika málo vyvoleným.

Cítíme, třebaš i podvědomně, že každý z našich věrných dvanácti ročních průvodců má svůj zvláštní charakter. Nejdokonaleji to vyjádřil náš Mánes ve svém Měsíčníku na pražském orloji.

Červen — senoseč.

Sekáč kosí louku, žena rozhrabuje posečenou travu. Oba konají všední práci. Jejich prostý, trojbarevný šat, který je jakousi zkratkou základních slovanských krojových prvků, je přesazuje z těsného rámce určitého krajového příslušenství do široké slovanské rodiny. Jednoduchá motivace na komposičně prostém a geometricky přísně rozvrhnutém pozadí dává vyniknouti živému postoji a svérázným liniím obou postav. V dolním půlkruhu medailonu u jejich nohou, země s jemným barevným odstínem z nejtemnější zeleně luk do namodralé šedi obzoru — ostře kontrastuje se zlatožlutou jednolitou výplní horního půlkruhu. Muž a žena tkví nohama pevně na zemi a celé jejich ostatní tělo se obráží na hladině rozlitého světla.

Na tváře obou padá stín — postava muže stojí skoro úplně v polostínu, jen jeho kosa září na slunci — ale ženiny holé nohy, paže a rámě v bělostném rukávci zachycují světlo. Stín modré sukně na nohou jen podtrhuje umělcovo pojetí. Muž je jen pokorný služebník, a e ona neslouží jen práci, ale i kráse. Pohyb jejího těla je jako by určen rytmem písně, již si snad při práci prozpěvuje.

Cítíme, že je nám třeba této barevné a komposiční jednoduchosti, abychom se mohli s oběma postavami úzce seznámit. Pozorujeme-li oba pečlivě, poznáváme, že jsou nám tak blízcí v naší každodenní práci, ale způsob jejich práce, jak nám jej

S. K. Neumann:

Improvisace.

Mateřidouškou ruce mi voní;
ležel jsem na mezi, naslouchal skřivanu,
zda je to pták, či zda srdce to zvoní
mně po ránu.

Procitlá země, nadechlý sen,
slíbvala mi rozkošný den.

A jahodami ruce mi voní,
mám krev jejich na rukou, na rtech.
Přišel jsem do seče, plazil se po ní,
na slunci poledním vřel její dech;
padl jsem hluboko do trávy
v den jásavý.

A borem mi ruce voní.
Po stráni dolů běžel jsem bořinou,
kmenů se chystal, těchže jak loni,
sklouzal jsem, klopýtal za srnčí rodinou
opilý lesy, divoký, nevinný.
Stanul jsem nad domky dědiny.

A ještě něčím ruce mi voní:
svou milenkou, našel jsem ji pod jabloní.

Mánes představuje, je tak posvátný a slavnostní, že se nám zdá, jako by naši přátelé byli vytrženi ze jha lidské kletby a pozdviženi ze země. Jsou prostí a přece tak vznešení, především žena se svým pevným, čistým, zralým tělem, snad již poznamenaným mateřstvím.

Měsíčník je Mánesovo poslední dílo, ta připomínka snad stačí, abychom pochopili, proč právě v něm se umělec zmocnil tak dokonale své látky a proč proměnil své dílo ve chvalozpěv na zemi, posvátnost práce a čisté lidství. ***

Červen ve zkratce.

Jména a myšlenky velkých lidí přežívají svou dobu a celá tisíciletí. Každý měsíc nás doprovází velký počet známých i neznámých nesmrtelných přátel a my se k nim obracíme jako k rádcům a pomocníkům.

Zajdeme si nyní hodně daleko do minulosti a přece pro nás, Slavkováky, tak blízko, do kostelíčka na Špitálku k přísnému předchůdci Páně, Janu Křtiteli, Ochránci kouzelných nocí svatojánských. Navštívme starý Řím s hroby apoštolských knížat: prostého, prudkého, tvrdohlavého rybáře Simona, jenž po letnicích vyrazí v neohroženého pastýře Petra a litého pronásledovatele křesťanů Šavla-Pavla, v němž hodina milosti zaněcuje prudký oheň horlivosti a velkodušnosti.

Na rozhraní Říma pohanského a křesťanského nalezneme nejmladšího přítele, hrdinného dvanáctiletého mučedníka Víta. Z počátku středověku k nám hledí dva páry vážných očí — očí dvou duchovních přátel, zakladatele premonstrátů — Norberta, neúnavného obhájce víry a trpělivého smířovatele rozepří, našeho olomouckého biskupa, Jindřicha Zdíka, o němž se píše, že byl sloupem a světílnou Čech a Moravy.

Mezi prostými syny žebráčka z Assisi objevíme výmluvného divotvárného Antonína, ochránce našeho krásného Slovácka a mocného přímluvce mladé lásky. Také nesmíme zapomenout na ctihodného arcibiskupa Arnošta z Pardubic, spoluzakladatele pražské university, horlivého „stavitel chrámu svatovítského“ a nejmilejšího hosta a přítele císařova na Karlově Týni.

Průvod uzavírá mladičkův rytíř, novic T. J. Alois — který se dovede neohroženě a radostně všeho z lásky vzdát a zachová si ve víru velkého světa čisté srdce. —ie.

Svazu české mládeže v Nížkovicích.

Mladí přátelé! Jménem čs. vojska v posádce Bučovicích, děkuji Vám srdečně za Váš krásný čin a Vaši lásku k čs. vojáku, projevenou darováním potravin na přilepšenou. Je nam blaze u vědomí, že na nás myslíte, že na nás vzpomínáte, že nekonáme svojí povinností osamoceni, že jsme krev Vaši krve. Ještě jednou Vám děkuji.

Plk. pěch. Vlastimil Kozelský,
posádkový velitel.